

Voortoets NB-wet

't Lippert, Ootmarsum

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Voortoets NB-wet

't Lippert, Ootmarsum

Opdrachtgever

Provincie Overijssel
De heer H.J. Arentsen
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Postbus 53
7470 AB Goor
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 33 15
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P5335.4
Datum: 10-3-2016
Projectleider: M. Elshof
Opgesteld: V. de Lenne
Gecontroleerd: B.R Haamberg

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

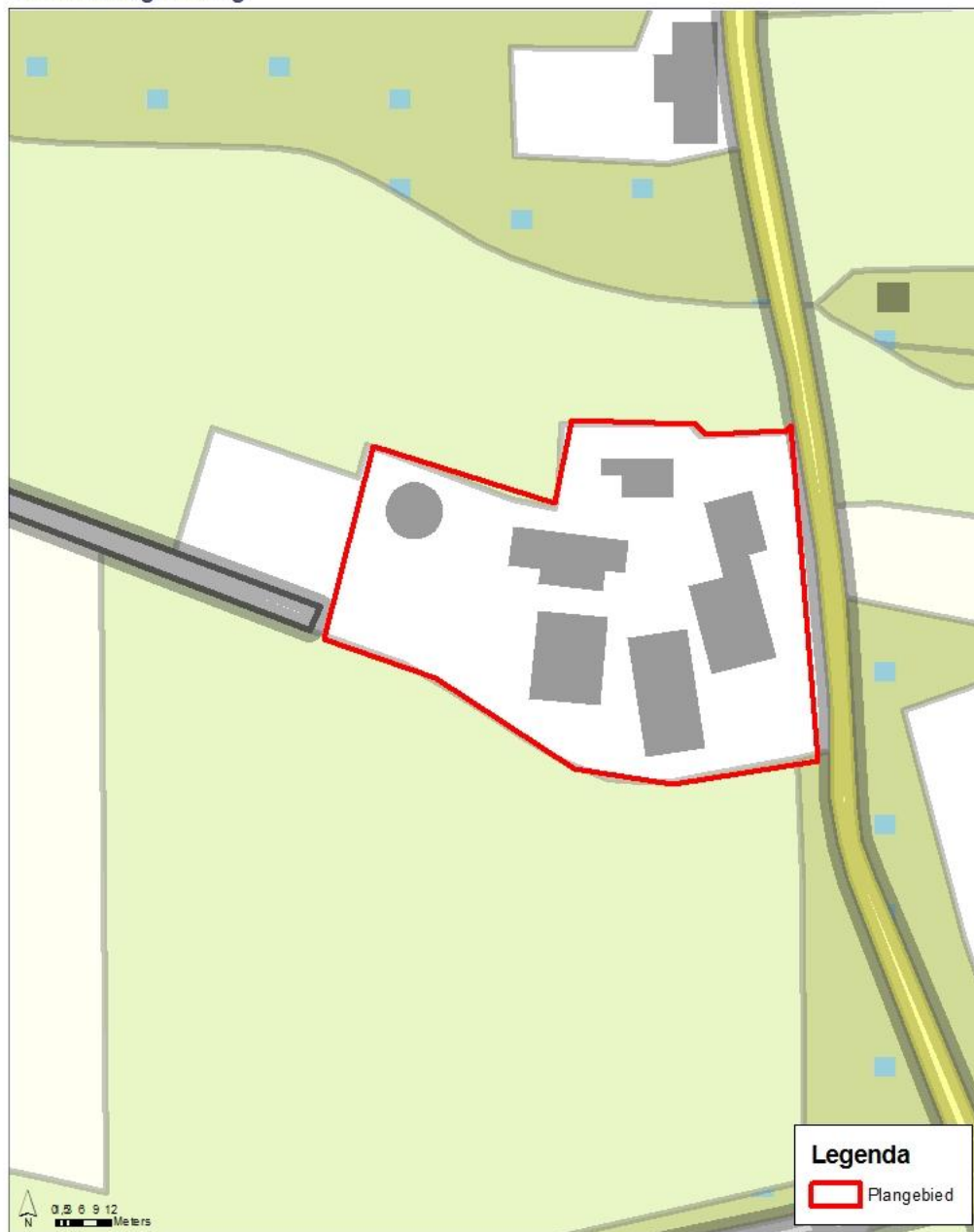
De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding.....	5
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	6
2.1	Huidige situatie.....	6
2.2	Voorgenomen ontwikkeling.....	6
3	BESCHERMDE GEBIEDEN – NATURA 2000	8
3.1	Natura 2000-gebieden.....	8
3.2	Instandhoudingsdoelen Springendal en bronnen van de Mosbeek.....	9
3.3	Habitats en habitatsoorten.....	13
3.4	Effecten.....	15
3.5	Conclusies	16
4	CONCLUSIE	17
	LITERATUURLIJST	18

T' Lippert, Ootmarsum

Gebiedsbegrenzing

Afbeelding 1. Ligging en begrenzing van het plangebied

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Binnen het plangebied aan de Uelselerdijk te Ootmarsum worden een aantal schuren gesloopt en enkele woningen gebouwd.

Het plangebied ligt op korte afstand van Natura 2000-gebied Springendal en bronnen van de Mosbeek (100 meter). In het flora en faunaonderzoek dat in 2013 door Eelerwoude is uitgevoerd heeft slechts globale toetsing van de te verwachten effecten plaatsgevonden.. In voorliggende rapportage worden de effecten van de ontwikkeling uitgebreider getoetst ten aanzien van de NB-Wet.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Uelserdijk 1 te Oud Ootmarsum. De locatie ligt ten noorden van Ootmarsum en grenst aan de zuidkant aan de Springendalse beek. In de huidige situatie bevindt zich binnen het plangebied een erf. Er bevinden zich twee woningen op het erf, een karakteristieke woonboerderij en drie schuren. Het erf ligt in het natuurgebied Springendal; de directe omgeving van het plangebied bestaat uit een bosrijke omgeving, afgewisseld met matig intensieve landbouw. In figuur 2 zijn enkele foto's opgenomen van het plangebied.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Het bestaande erf heeft geen agrarische functie meer en zal worden omgevormd. Het voornemen is om de bestaande schuren op het erf te slopen. De twee woonhuizen en de karakteristieke woonboerderij zullen behouden blijven. Er wordt één nieuw woonhuis teruggebouwd.

Afbeelding 2. Foto's – impressie plangebied

3

BESCHERMDE GEBIEDEN – NATURA 2000

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de mogelijke effecten van de ontwikkeling op de relevante Natura 2000-gebieden.

3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied grenst aan het Natura 2000-gebied Springendal en bronnen van de Mosbeek. Het gebied is aangewezen als een Habitatrichtlijngebied. Binnen het aanwijzingsbesluit van dit gebied zijn voor 10 habitattypen en 4 habitatoorten instandhoudingsdoelen vastgelegd. Zie afbeelding 3 en 4.

Algemene instandhoudingsdoelen

Voor Natura 2000-gebieden is een aantal algemene instandhoudingsdoelen geformuleerd:

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

3.2 Instandhoudingsdoelen Springendal en bronnen van de Mosbeek

Het gebied Springendal en Dal van de Mosbeek ligt op de stuwwal van Ootmarsum. Het gebied dankt zijn grote verscheidenheid voor een groot deel aan het aanwezige reliëf met opgestuwde heuvelruggen, waarin een aantal erosiedalen zijn uitgesleten. In de dalen is oud kleinschalig cultuurlandschap met een afwisseling van bos, heide en beekjes herkenbaar. Keileem afzettingen en glauconiethoudende kleien in de ondergrond maken het gebied zeer gevarieerd en rijk aan bronnen. In het Springendal, het dal van de Mosbeek en Hazelbekke zijn natte schraalgraslanden (waaronder kalkmoeras en trilveenvegetaties), bronnetjesbos, jeneverbesstruweel, droge en vochtige heiden en heischrale graslanden aanwezig. De graslanden en heiden worden afgewisseld met bos, struweel en houtwallen. De kernopgaven bestaan uit:

- Herstel beeklopen met natuurlijke morfologie, dynamiek en waterkwaliteit, op landschapsschaal o.a. ten behoeve van gaffellibel, beekprik, rivierprik en rivierdonderpad.
- Herstel kwaliteit en uitbreiding areaal van kalkmoerassen en overgangs- en trilvenen in mozaïek met schraalgraslanden.
- Ontwikkelen van kleinschalige mozaïeken van heischrale graslanden en blauwgraslanden met Andre beekdalgraslanden en met vochtige heiden (hogere zandgronden) op de beekflank t.b.v. herpetofauna en insecten.
- Herstel kwaliteit en vergroting areaal vochtige alluviale bossen (essen- iepenbossen) en Beekbegeleidende bossen en behoud leefgebied zeggekorfslak.

Kernopgaven (2)				
Kernopgaven (1)				
Doelstelling kwaliteit				
Doelstelling oppervlakte				
Landelijke staat van instandhouding				
Habitattypen				
H4010A - Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>	5.06,W
H4030 - Droge heiden	--	>	>	
H5130 - Jeneverbesstruwelen	-	>	>	
H6230 - *Heischrale graslanden	--	>	>	5.06,W
H6410 - Blauwgraslanden	--	>	>	5.06,W
H7140A - Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	>	>	5.03,W
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	=	=	
H7230 - Kalkmoerassen	--	>	>	5.03,W
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst	-	=	>	
H91E0C - *Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	>	>	5.07,W

Afbeelding 3. Overzicht van de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitattypen. (www.synbiosys.alterra.nl).

Kernopgaven (3)				
Kernopgaven (2)				
Kernopgaven (1)				
Doelstelling populatie				
Doelstelling kwaliteit leefgebied				
Doelstelling omvang leefgebied				
Landelijke staat van instandhouding				
Habitatsoorten				
H1083 - Vliegend hert	-	>	>	>
H1096 - Beekprik	--	>	>	>
H1166 - Kamsalamander	-	>	>	>
H1831 - Drijvende waterweegbree	-	=	=	=

Afbeelding 4. Overzicht van de instandhoudingdoelstellingen van de kwalificerende habitatsoorten.

Legenda

Habitattype, soorten, broedvogels en niet-broedvogels	
Landelijke staat van instandhouding	
+	gunstig
-	matig gunstig
--	zeer ongunstig
Relatieve bijdrage van het gebied in Nederland	
++	groot (> 15%)
+	gemiddeld (2-15%)
-	gering (< 2%)

Habitattypen	
Doelstelling voor oppervlakte en/of kwaliteit	
=	behoud
>	uitbreiding
= (>)	uitbreiding met behoud van de goed ontwikkelde locaties
<	vermindering is toegestaan, ten gunste van met name genoemde habitattype
= (<)	achteruitgang ten gunste van ander habitattype toegestaan
> (<)	oppervlak staat in principe op uitbreiding, maar mag achteruit gaan ten gunste van ander habitattype

Soorten, broedvogels, niet-broedvogels	
Doelstelling voor leefgebied en/of omvang populatie	
=	behoud
>	uitbreiding/verbetering
<	vermindering is toegestaan
= (<)	achteruitgang ten gunste van andere soort toegestaan

Afbeelding 5. Legenda behorende bij de overzichten van de kwalificerende habitattypen en habitatsorten.

Afbeelding 6. Ligging habitattypen in en rond het plangebied (Pijl). Bron: Atlas van Overijssel .

3.3 Habitats en habitaatsoorten

3.3.1 Habitattypen

Het gebied Springendal en Dal van de Mosbeek is begrensd voor een tiental habitattypen (afbeelding 3), waarbij de habitattypen vochtige alluviale bossen (40 meter), blauwgrasland (170 meter), Oude eikenbossen (180 meter) en Beuken en eikenbossen met hulst (170 meter) op redelijke korte afstand van het plangebied voorkomen (zie afbeelding 6).

3.3.2 Habitatssoorten

Het gebied Springendal en Dal van de Mosbeek is begrensd voor een vijftal habitatssoorten; beekprik, drijvende waterweegbree, kamsalamander en vliegend hert (afbeelding 4). Aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Alleen voor vliegend hert is geschikt biotoop op het erf aanwezig (oudere zomereiken). Vliegend hert komt echter alleen nog voor in het kleinschalige houtwallenlandschap van de Mandermaten, op ruime afstand van het plangebied.

Overige soorten zijn met name aan water gebonden; beekprik komt voor in Springendaalse beek die op korte afstand van het plangebied ligt (circa 40 meter ten noorden van het plangebied). Drijvende waterweegbree komt voor in de grootste bronvijver op het Springendal die op ruime afstand van het plangebied ligt. Kamsalamander is bekend van enkele poelen in de Manderstreu, maar kan ook mogelijk op kortere afstand van het plangebied voorkomen in geschikte poelen.

3.3.3 Nadere beschouwing

Op basis van het voorgaande moet geconcludeerd worden dat de aangewezen habitattypen niet binnen de projectbegrenzing voorkomen. De aangewezen habitatssoorten komen tevens niet voor in het plangebied. Wel kan mogelijk sprake zijn van beperkte externe werking.

Kader – Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om uitstoot van ammoniak uit de veehouderij of emissies van wegverkeer.

Bewuste verandering soortensamenstelling
 Verandering in populatiedynamiek
 Verstoring door mechanische effecten
 Optische verstoring
 Verstoring door trilling
 Verstoring door licht
 Verstoring door geluid
 Verandering dynamiek substraat
 Verandering overstromingsfrequentie
 Verandering stroomsnelheid
 Vernatting
 Verdroging
 Verontreiniging
 Verziltting
 Vermesting door N-depositie uit de lucht
 Verzuuring door N-depositie uit de lucht
 Versnippering
 Oppervlakteverlies

Afbeelding 7. Effectenindicator; overzicht van mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden (www.synbiosys.alterra.nl).

3.4 Effecten

In dit hoofdstuk worden de mogelijke effecten van de ontwikkeling op zowel de habitattypen en soorten beschreven.

3.4.1 Habitattypen

Een groot aantal effecten op habitattypen zijn bij voorbaat al uit te sluiten. De ontwikkeling is gelegen buiten het Natura 2000-gebied en heeft geen directe invloed op de habitats in het Natura 2000-gebied. Indirect zouden chemische (verzuring, vermessing, enz.) of fysische effecten (verdroging, vernatting, enz.) nog een effect kunnen hebben. De habitats zijn niet gevoelig voor mechanische effecten zoals geluid en trillingen.

Chemische effecten

Het plangebied is uit agrarisch gebruik genomen. Bemesting en dergelijke van het gebied is daarom niet meer van toepassing. Dit heeft positieve effecten op het Natura 2000-gebied, omdat de vermessing in het gebied afneemt. Ook interne eutrofiering (het vrijkomen van in de bodem gebonden fosfaat onder invloed van vernatting) is niet te verwachten. De peilvakken in het gebied blijven namelijk gehandhaafd.

Tijdens de aanleg zal er wel enig werkverkeer in het gebied aanwezig zijn. De aan- en afvoer van materieel gebeurt via de Uelserdijk. Daarmee komt er geen extra vrachtverkeer door of direct langs het Natura 2000-gebied. Tevens kost de aanleg slechts enkele maanden. Dit zorgt ervoor dat de effecten van de extra verkeersbewegingen geen invloed hebben op het Natura 2000-gebied.

Tijdens de aanlegwerkzaamheden zal gebruik gemaakt worden van machines. Deze machines stoten ondermeer stikstof uit. Onder verwijzing naar de eerdere argumenten verwachten wij dat deze uitstoot zeer beperkt en verwaarloosbaar klein zal zijn.

Ten slotte

Het plangebied bestaat uit een erf en heeft hierdoor weinig potentie tot omvorming naar hoogwaardige natuur. De omliggende gronden die buiten het Natura-2000 gebied vallen hebben wel potentie voor nieuwe natuur en zullen omgevormd worden. De ontwikkeling van een Elzenzegge-Elzenbroekbos en overgangen naar Vogelkers-essenbos zal worden gestimuleerd. Hiervoor zal de bovenlaag van het weiland geschrapt worden.

3.4.2 Habitatsoorten

In hoofdstuk 3.3.3 is reeds aangehaald dat de genoemde soorten niet op of nabij het plangebied voorkomen. Alleen van beekprik zijn waarneming bekend op korte afstand van het plangebied in de Springendaalse beek. Er vinden geen werkzaamheden plaats die voor veranderingen in de beek zorgen zoals veranderingen in stroomsnelheid of dynamiek. Mogelijk neemt tijdens de aanlegfase de mate van geluid lichtelijk toe (de soort is gevoelig voor geluid). Gezien de afstand tot de Springendaalse beek is deze geluidstoename echter verwaarloosbaar. Negatieve effecten op de lange termijn zijn zeker uit te sluiten.

3.5 Conclusies

Op basis van de voorgaande paragrafen wordt geconcludeerd dat met de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten worden verwacht op de begrensde natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied 'Springendal en bronnen van de Mosbeek. Aandachtspunt is een mogelijke en gelet op de aard en omvang van de ontwikkeling zeer geringe toename van de uitstoot van stikstof door verkeer. Significante negatieve effecten worden echter niet verwacht.

4

CONCLUSIE

Op basis van de voorgaande paragrafen wordt geconcludeerd dat met de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten worden verwacht op de begrensde natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied 'Springendal en bronnen van de Mosbeek. Aandachtspunt is een mogelijke en gelet op de aard en omvang van de ontwikkeling zeer geringe toename van de uitstoot van stikstof door verkeer. Significante negatieve effecten worden echter niet verwacht.

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986). *Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging*. Utrecht: KNNV.
 - Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
 - Nie H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*. Media Publishing, Doetinchem.
-
- Waarnemingen soorten - www.telmee.nl
 - Natuurbeheerplan en atlas Overijssel - www.overijssel.nl
 - www.synbiosys.alterra.nl